

**DET KONGELIGE
HELSE- OG OMSORGSDEPARTEMENT**

Statsråden

Stortingets president
Stortinget
0026 OSLO

Deres ref

Vår ref
vk/17/2616

Dato
20. juni 2017

Spørsmål nr 1260 til skriftlig besvarelse - vil statsråden følge opp ansettelsesforholdet for leger i spesialisering ved OUS

Jeg viser til brev fra Stortingets president med følgende spørsmål til skriftlig besvarelse fra stortingsrepresentant Kjersti Toppe:

"Vil statsråden sørge for opprydding etter oppslagene i Dagens Næringsliv (DN) 23. og 24. mai 2017 om at Oslo universitetssykehus ikke har oversikt over ansettelsesforholdene til 1100 leger i spesialisering og vil statsrådene pålegge alle sykehusene å sikre lovlige ansettelsesforhold, holde full oversikt over ansettelsesforholdene og praktisere full åpenhet om disse ovenfor de ansattes representanter?"

Begrunnelse:

I oppslaget i Dagens Næringsliv (DN) 23. mai 2017 fremgår det at over 900 leger i spesialisering ved Oslo universitetssykehus (OUS) kan være midlertidig ansatt. Det fremgår også at sykehuset ikke har fullstendig oversikt og at de ansatte i 15 måneder har bedt om en oversikt uten å få dette

HR-direktøren sier i DN oppslaget at: "- vil bli lettere å få oversikt over legene når ny ordning med i hovedsak fast stilling er innført. Han sier en overgangsfase vil ta noe tid, og peker på at enighet med Legeforeningen om fremgangsmåte vil påvirke tiden det tar."

Spørsmålsstilleren mener statsråden ikke kan akseptere at sykehuset viser til Legeforeningen slik det fremstår i intervjuet. Faste stilinger må på plass raskt og statsråden må bidra til at dette skjer. Sykehusene må uavhengig av når dette skjer og etter dette har skjedd, ha full oversikt over og full åpenhet om sine ansettelsesforhold. Den tillitskrisen som

er mellom ledelse og ansatte ved norske sykehus, og som kom til uttrykk under legestreiken i 2016, må statsråden som øverste leder for sykehusene bidra til at løses."

Svar:

Fra 1. juli 2015 fikk helseforetakene som arbeidsgiver ansvar for en mer helhetlig organisering av utdanningsløpene for leger i spesialisering. Som en del av dette arbeidsgiveransvaret så har de regionale helseforetakene informert Helse- og omsorgsdepartementet om at det arbeides aktivt med implementeringen av fast ansettelse for leger i utdanning i alle helseforetakene. Fast ansettelse ble avtalt i forbindelse med tariffoppgjøret for leger i 2014, ved at det ble tariffestet rett til fast ansettelse for leger i spesialisering (LiS) fra 1. juli 2015.

Hovedregel i tariffavtalen:

Fra 01.07.2015 skal alle stillinger for leger i spesialisering, som ikke er vikariater etter aml. § 14-9 (1) b eller øremerkede stillinger for leger i spesialiteter utenfor sykehus, utlyses som faste stillinger.

Faste stillinger gjelder alle stillinger med unntak av:

- *vikariater etter aml. § 14-9 (1) b*
- *øremerkede stillinger for leger i spesialiteter utenfor sykehus*
- *stillinger som legen midlertidig skal tjenestegjøre i for å gjennomføre nødvendig tjeneste til spesialiseringen og hvor vedkommende har permisjon fra sitt faste ansettelsesforhold (gjennomstrømningsstillinger)*

De regionale helseforetakene har orientert departementet om at utdanningssystemet for leger forutsetter samarbeid mellom flere helseforetak. Det forutsetter også ofte at en lege i sitt utdanningsløp vil ha ansettelsesforhold i flere helseforetak, for å kunne fullføre alle læringsaktivitetene som er nødvendige for å oppfylle kravene til å bli spesialist. Mange leger vil således både ha et fast ansettelsesforhold i ett helseforetak, samtidig som de har midlertidig ansettelse for å gjennomføre læringsaktiviteter ved andre helseforetak, særlig ved de store universitets/regionssykehusene.

Som utdanningsvirksomhet er de store universitets-/regionssykehusene en svært viktig samarbeidspartner for de andre helseforetakene. For eksempel har Oslo universitetssykehus HF avtaler med helseforetak i og utenfor regionen. Mange av helseforetakene er avhengig av å få gjennomført deler av utdanningen utenom egen virksomhet, da de ikke kan tilby læringsaktiviteter innen spesialiserte områder. Den totale sammensetningen av stillinger ved de store universitets-/regionssykehusene er derfor annerledes enn ved de øvrige helseforetakene. For at Oslo universitetssykehus HF skal kunne opprettholde utdanningsstillinger for de øvrige helseforetakene, må en andel av stillingene forbeholdes disse til midlertidige gjennomstrømningsstillinger. Det samme er tilfellet for de store universitets-/regionssykehusene i de andre helseregionene.

I og med at det er en gjensidig avhengighet mellom helseforetakene, så skal det inngås avtaler for å sikre best mulig strukturerte utdanningsløp, og også sikre at det oppstår minst mulig ventetid i de mer spesialiserte delene av utdanningsløpene. Der helseforetakene ikke selv kan tilby hele utdanningsløpet, skal gjennomstrømningsstillinger kunne benyttes, jf. over.

Leger som har fast ansettelse i andre helseforetak går inn i midlertidige stillinger til mer spesialisert tjeneste ved de store universitets-/regionssykehusene. Legen har således både et fast ansettelsesforhold som legen får permisjon fra, og samtidig et midlertidig ansettelsesforhold ved de store universitets-/regionssykehusene. Dette øker andelen midlertidige stillinger ved de store universitets-/regionssykehusene. Når en lege i fast stilling gjennomfører sin tjeneste i en gjennomstrømningsstilling ved et annet helseforetak, erstattes hun eller han av en vikar i denne perioden. Ordningen genererer derfor behov for vikariater/midlertidighet også ved avgivende sykehus.

De første legene i spesialisering i del 1 starter i ny ordning for legenes spesialistutdanning høsten 2017. Helseforetakene skal ved utlysning av ledige stillinger for leger i spesialisering del 2 og 3 (som ikke er vikariater) utarbeide en individuell utdanningsplan for hele utdanningsløpet. Det skal etableres samarbeidsavtaler med relevante helseforetak (ofte universitets-/regionssykehus) for de spesialiserte delene av utdanningsløpet som ikke kan tilbys i eget helseforetak. Forutsetningen for dette er at de store universitets-/regionssykehusene holder en andel stillinger unntatt fast ansettelse (gjennomstrømningsstillinger) for å kunne dekke øvrige helseforetaks behov for å få ferdige utdannede spesialister.

De legene som er fast ansatt i et annet helseforetak er således omfattet av et unntak for fast ansettelse ved sykehus som tilbyr spesialiserte læringsmål, i tråd med overenskomstens bestemmelse:

Faste stillinger gjelder alle stillinger med unntak av:

- *stillinger som legen midlertidig skal tjenestegjøre i for å gjennomføre nødvendig tjeneste til spesialiseringen og hvor vedkommende har permisjon fra sitt faste ansettelsesforhold (gjennomstrømningsstillinger)*

Særskilt om status ved Oslo universitetssykehus HF

Helse Sør-Øst RHF har informert departementet om at Oslo universitetssykehus HF har nedlagt et stort og godt arbeid med å øremerke stillinger til gjennomstrømningsstillinger. Rekruttering til stillingene må følge arbeidsrettslige prinsipper, og det er et stort lederansvar å følge opp rutiner for ansettelse i tråd med de føringer som er lagt. Kvalifikasjonsprinsippet gjelder for rekruttering til stillingene.

Ordningen med midlertidige stillinger ved de store universitets-/regionssykehusene, er således et viktig premiss for at de mindre sykehusene skal klare å utdanne ferdige spesialister og sikre rekrutteringen av spesialister. Det er viktig å kjenne til hele organiseringen av utdanningsforløpene når en ser på ansettelsesforholdene som knytter seg

til Oslo universitetssykehus HF. Samtidig er det viktig at Oslo universitetssykehus HF også ansetter sine leger i tråd med overenskomstens regler og øvrige arbeidsrettslige prinsipper.

Oslo universitetssykehus HF har ca. 100 fordypningstillinger med 4 års varighet. Dette er stillinger som er en kombinasjon av forskning og klinisk virke. Disse stilingenes form og innhold revideres i disse dager, blant annet for å tilpasse til endret struktur for legeutdanningen.

Ansettelser skjer løpende, og oversikten nedenfor viser omfang av ulike typer tjeneste ved Oslo universitetssykehus HF pr 1. mai 2017:

Foretak	År	Måned	Faste LIS ved OUS ved ansettelse fra 1.7.2015	Midlertidig LIS ved OUS ved ansettelse før 1.7.2015	Herav midlertidig gjennomstrømnings stillinger	Herav gammel ordning 4-6 år stillinger	Herav øvrige ansettelser, (vikariat fordypning forskning m.v)	Totalsum
OUS	2017	mai	214	931	350	280	300	1145

Inndelingen av stillingsgruppene i tabellen representerer ansatte både i ny og gammel ordning. Det er med andre ord midlertidige ansatte tilknyttet foretaket med ulike hjemler i lov og avtaleverk. 214 var på dette tidspunktet faste ansatte ved Oslo universitetssykehus HF etter ny LIS-ordning. Ca 350 går i gjennomstrømningsstillinger/gruppe 1 tjeneste, 280 er ansatt i 4-6 år stillinger etter gammel ordning og ca 300 går i vikariat for navngitt person, fordypning/ forskningsstillinger mv.

Helse Sør Øst RHF har informert departementet om at det arbeides med å finne en bedre dimensjonering av utdanningskapasiteten i alle 46 spesialiteter for alle helseforetak som har behov. Fordelingen som ble laget i 2015 revideres derfor i disse dager for å vurdere om det er mulig å justere antallet som avsettes til faste stillinger ved Oslo universitetssykehus HF, uten at dette går på bekostning av den utdanningskapasiteten Oslo universitetssykehus HF skal ha for andre helseforetak.

Helse Sør-Øst RHF har orientert departementet om at det i hovedsak samarbeides godt med ansattes organisasjoner, og at det legges opp til åpenhet om ansettelsesforholdene for leger i spesialisering. Dette er et arbeid som vil bli prioritert. Utdanningssystemet og reguleringen i tariffavtalen er imidlertid slik at det kan oppstå enkelte interessekonflikter og uklarheter, og det er krevende for begge parter at det er regulert to parallelle systemer i tariffavtalen uten at overgangsordningen er uttømmende beskrevet og regulert.

Det har vært en omfattende dialog mellom Spekter, Oslo universitetssykehus HF, Helse Sør-Øst RHF og Legeforeningen om å tilpasse tariffavtalen med ytterligere overgangsbestemmelser. Partene har erkjent at de som ble ansatt før reglene om fast ansettelse ble innført også må ivaretas, og sikres gode og forutsigbare utdanningsløp. Partene har imidlertid ikke klart å enes om hvordan dette best kan løses. Oslo

universitetssykehus HF har tatt initiativ til og gjennomført møter med Legeforeningen og møter med tillitsvalgte for å skape bedre oversikt, kvalitetssikre tall og status for den enkelte ansatt/lege mht. tilsettingsforhold, permisjoner osv.

Avslutningsvis vil jeg peke på at alle de regionale helseforetakene har utviklet felles indikator for å få oversikt over ansettelsesforholdene til leger i spesialisering. De regionale helseforetakene kan vise til en positiv utvikling i andelen av leger i spesialisering som ansettes i faste stillinger fra 1. juli 2015. Samtidig vil det særlig ved de store universitets-/regionssykehusene være leger i spesialisering som er ansatt i midlertidige stillinger da de har en fast ansettelse der de startet utdanningsforløpet. Det vil også i en overgangsperiode være slik at de legene som startet sin spesialisering før 1. juli 2015 fortsatt er ansatt i midlertidige stillinger til utdanningen er fullført. Dette er noe som det arbeides med å finne løsninger på. I tillegg vil det alltid være behov for vikarer av ulike årsaker, og ikke minst ved ulike former for permisjoner.

Med hilsen

Bent Høie